

ΜΙΑ ΠΟΛΥΚΡΟΤΗ ΕΡΕΥΝΑ

ΓΙΑΤΙ Η ΠΕΘΕΡΕΣ ΕΧΘΡΕΥΟΝΤΑΙ ΤΟΝ ΓΑΜΠΡΟ ΤΟΥΣ;

Η ένοχλητικές επισκέψεις της πεθεράς. Πώς εξηγείται τὸ μίσος μεταξύ γαμπρού και πεθεράς. Η μελέτες τῶν ἐξεργησθέντων Τ. Π. Φράζερ. Η πεθερές στους πρωτογόνους λαούς. Στριγγλές περιφρονημένες κι ἀποδιωγμένες! Η θεωρία τοῦ φιλοσόφου Λουμπκοκ. Η ψυχανάλλυσι και ἡ πεθερά. Γιατί ἡ πεθερά μισεῖ τὸν γαμπρὸ της. Η θεωρίες τοῦ Φρώυδ, κλπ. κλπ.

ΝΑ βράδυ, τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ, οἱ εἰδοποιούν ἀξίαινα ὅτι ἡ πεθερά σας θάρθη αὐριό να περόση μαζί σας τὸ Σαββατοκύριακο. «Α! Τί συμφορά!» Συλλογίσθεθε. Κι' ἐσείς ποῦ εἶχατε στὸ νοῦ σας νὰ περάσετε τόσο ὠμορφα και τόσο εὐθυμία τὸ Σαββατοκύριακο μετὴν χαριτωμένη γυναικοῦλα σας! Πῶς τώρα θὰ μπορέσετε ν' ἀποφυγετε αὐτὴ τὴν ἐνοχλητικὴ ἐπίσκεψη;

Ἀπάνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα, ὅλα τὰ σατυρικά περιοδικὰ τοῦ κόσμου γράφουν καθετὸσο ἓνα σωρὸ εὐθυμίες ἱστορίες. Κι' ἀλήθεια, πόσες γελοιογραφίες, πόσα ἀνέκδοτα, πόσες κομικὲς σκηνές στὸ θέατρο δὲν ἐπάρουν γέλιο ἀπὸ αὐτὴ τὴν αἰώνια περιπέτεια τῆς ἐχθρας μεταξύ τῆς πεθεράς και τοῦ γαμπροῦ!

Μὰ, ἂς ξεετάσουμε μετὴν πῶς δυνάτη οὐρανοῦτητα αὐτὸ τὸ πολυθρόλιτο ζήτημα. Ἐἶνε πραγματικὴ, ἀληθινή, αὐτὴ ἡ ἐχθρα; Κι' ἂν εἶνε, ἀπὸ ποιοῦς ἄραγε ψυχολογικοῦς λόγους προκαλεῖται;

Ὅσον ἀφορὰ τὸ πρῶτο ζήτημα, δὲν μποροῦμε βέβαια νὰ ὑποστηρίξουμε ὅτι ὅλοι οἱ γαμπροὶ μισοῦν ἀσπονδὰ τὴν πεθερά τους κι' ὅτι ὅλες ἡ πεθερές βλέπουν στὸ πρόσωπο τοῦ γαμπροῦ τους ἓναν ἀνθρώπο ἀξιοπάσης περιφρονησῶς και ὑπάρχουν ἀναμφιβόλους και γαμπροὶ ποὺ λατρνεῦν τὴν πεθερά τους και στοργικὲς πεθερές ποὺ δείχνουν μὴ μεγάλη ἐπιείκεια και μὴ τρυφερὴ ἀγάπη στὸ γαμπρὸ τους. Μὰ ἡ ἐξαιρέσεις αὐτές, πρέπει νὰ παραδεχθῶμε πῶς εἶνε σπάνιες. Θὰ μοῦ πῆτε ὅμως πῶς και μετὰ τῶν ἄλλων μελῶν τῆς οἰκογενείας δὲν βασιλεύει πάντοτε μὴ ἀξιοῦς ἡλευτη ἀρμονία. Τὸ παραδέχονται. Μὰ οἱ μικροκαυγάδες τῶν συζύγων διαφέρουν πολὺ ἀπὸ τῆς τρυφερῆς φιλογενείας τῆς πεθεράς μετὸν γαμπρὸ.

Ἄς προχωρήσωμεν ὅμως στὴν ἐξέταση τοῦ ζητήματός μας. Ὅσοι λοιπὸν ἀναφέρει ὁ διάσημος Ἀγγλος ἐθνολόγος και ἐξερευνητῆς Τ. Π. Φράζερ, ποῦ ἔχει ἀρμερώσει τὴ ζωὴ του στὴ μελέτη τοῦ περιεργου αὐτοῦ ζητήματος, τὸ μίσος μεταξύ τῆς πεθεράς και τοῦ γαμπροῦ στις πρωτόγονες φυλές εἶνε τόσο μεγάλο, ὥστε γιὰ νὰ μὴ γίνονται ἀγρία οἰκογενειακὰ δόγματα, ἀπαγορεύεται ἀσθηρὰ ἡ συνάντησίς. Ἐνας γαμπρός ἡ μὴ πεθερὰ ποὺ θὰ τοῖλοῦσαν νὰ δειλουν κάποια στοργὴ ὁ ἓνας γιὰ τὸν ἄλλο, θὰθεωροῦντο ὡστέρτα, ὡς ἐκκλητικὰ φαινόμενα και θὰ ἐπείταν στὴ δυσμένειά τῆς φυλῆς. Ἐνας τέτοιος γαμπρός, ἓνας γαμπρός δηλαδὴ ποὺ θὰ εἰδεινε κάποια συμπάθεια στὴν πεθερά του, θὰ ἐκινδύνευε νὰ ξεσηκώση ἔναντιον του ὅλους τοὺς ἀνδρες τῆς φυλῆς του.

Στους Ζουλοῦ, παραδειγματος χάριν, ποὺ δὲν ἀνήκουν βέβαια στὸ χειρότερο εἶδος τῶν ἀγριανθρώπων, κανεὶς γαμπρός δὲν περνάει ποτὲ τὸ κατώφλι τῆς καλιβῆς τῆς πεθεράς του και καμμιὰ πεθερὰ δὲν πᾶει νὰ ἐπισκεφθῆ τὴν παντρεμένη κόρη της, ἂν δὲν λάβη προηγουμένως χίλιες δύο προσφιλῆσεις, γιὰ νὰ μὴ συναντήσῃ τὸν γαμπρὸ της. Μόλις πληροφορηθῆ ὁ γαμπρός αὐτὴ τὴν ἐπιθυμία τῆς πεθεράς του, φροντίζει νὰ φύγῃ γρήγορα ἀπὸ τὴν καλιβὰ του γιὰ νὰ μὴ τὴ συναντήσῃ. Κι' ὄχι μόνο αὐτὸ, ἀλλὰ θὰ πᾶν νὰ κρυφθῆ μέσα σὲ μὴ λόγμη και θὰ περμιῆν ἐκεῖ ὑπομονητικὰ τὴν ἀναχώρησι τῆς πεθεράς του, τὴν ὁποία θεωρεῖ ὡς τὸν πειὸ φοβερὸ ἀπ' ὅλους τοὺς κινδύνους. Τὶ γίνεται τώρα ὅταν ὁ γαμπρός κι' ἡ πεθερά ἔχουν νὰ κανονίσουν κανενὰ ζήτημα; Ἄν δὲν βροῦν νὰ κατὰλληλα προσποκα γιὰ νὰ τὰ χρησιμοποιήσῃουν ὡς μεσοῦντας, ἂν μὴ «ἀπ' εὐθείας» συνομιλία εἶνε ἀπαραίτητη, τότε ὁ γαμπρός κι' ἡ πεθερὰ χωρίζονται ἐνῶ συνομιλοῦν ἀπὸ ἓνα παραπέτασμα, γιὰ νὰ μὴ βλέπῃ ὁ ἓνας τὸν ἄλλο!

Αὐτὸ τὸ ἴδιο περιεργὸ ἔθιμο παρατηρεῖται και στις φυλές τῶν μαύρων ποὺ κατοικοῦν γύρω ἀπὸ τῆς πηγῆς τοῦ Νείλου. Ὁ γαμπρός κι' ἡ πεθερὰ δὲν μιλοῦν ποτὲ πρόσωπο μετ' πρόσωπο, παρὰ χωρισμένοι ἀπὸ ἓνα χοντρὸ παραπέτασμα και δὲν λείπει ποτὲ ὁ ἓνας τὸ ὄνομα τοῦ ἄλλου, ἀλλὰ χρησιμοποιοῦν τῆς ἀνωνομίαις «ἐκείνος», «ἐκείνη».

Στὸ ἀρχιπέλαγος τῆς Πολυνησίας ἡ πεθερές δὲν περνοῦν διόλου εὐχάριστη ζωὴ. Ὁ γαμπρός δὲν τοὺς ἐπιτρέπει νὰ δοῦν τὴν κόρη τους, παρὰ μόνο ὅταν λείπῃ στὸν πόλεμο ἡ σὲ ταξίδι.

Στις νήσους τοῦ Σολομώντος, ὁ γαμπρός ποὺ θὰ τὴν νὰ συνατήσῃ στὸ δρόμο τὴν πεθερά του, ὀπισθοχωρεῖ ἀμέσως μετ' ἄρῃη και βάζει τῆς φωνῆς, σὺν νὰ τὸν ἀπειλῇ κανέναν τρομερὸς κινδύνους. Ἐπειτα πηγαίνει και κάθεται μόνος του δύο τρεῖς ἡμέρες, χωρὶς νὰ βλέπῃ κανέναν, γιὰ νὰ ἐξαγισθῆ και νὰ βγάλῃ ἀπὸ πάνω του τὴν γρουσουζιά ποὺ τοῦ ἔφερε ἡ ξαρνικὴ συνάντησις μετὴν πεθερὰ του!...

Τέλος στὰς νήσους Μπάνι, γυμτρός και πεθερὰ, μόλις τύχει νὰ συναντηθῶν, γριζοῦν ἀμέσως τῆς πλάτης μετ' ἐπιφρονησίαι και παίρνουν τὸν ἀντίθετο δρόμο ἀπὸ ἕκαστον ποὺ ἀκολουθοῦσαν.

Ποῖος, λοιπὸν, εἶνε ὁ λόγος αὐτῆς τῆς ἐχθρας μεταξύ γαμπροῦ και πεθεράς, ποὺ παρατηρεῖται ὄχι μόνο στους πρωτογόνους λαούς, ὅπως εἶδαμε, ἀλλὰ και στους πολιτισμένους; Ὁ ἐθνολόγος Φράζερ, ποὺ ἀναφέραμε, προσθέτει μάλιστα ὅτι στους πολιτισμένους λαούς αὐτὴ ἡ ἐχθρα παίρνει τῆς περισσώτερες φορὲς τὸν πῶ βάνασο και τὸν πῶ ἐγκληματικὸ χαρακτήρα και φέρνει σχετικῶς τὸ παράδειγμα τοῦ Ρώσου τῆς Σιβηρίας. Σὲ φερσμένες λοιπὸν περιοχῆς τῆς Σιβηρίας, ἡ πεθερὰ περιφρονεῖται τόσο, ὥστε ὁ γαμπρός τῆς ζεῖει διπλά τὸ ἄλλο, γιὰ νὰ σέβῃ κι' αὐτὴ τὸ κάρου του. Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο τιμοῦνται και στὸν Καύκασο τῆς κακῆς και διεστραμμένης πεθερές. Αὐτῆς ἡ ἐκδηλώσεις τῆς ἐχθρας, εἶνε ἡ πῶ βάρβαρος ἀπ' ὅσες μπορεῖ νὰ συναντησῆ κανεὶς στους πολιτισμένους λαούς. Ποῖα, λοιπὸν, εἶνε τὰ αἷτια τῆς;

Ὅλες ἡ ἐπιστημονικὲς θεωρίες, χαρακτῆρος πάντα ψυχολογικοῦ, συμφωνοῦν ὅτι τὸ αἰθιμα αὐτὸ τοῦ μίσους πρὸς τὴν πεθερὰ εἶνε κληρονομικὸ κι' ὅτι ἔχει ριζωθῆ μέσα μας ἀπὸ χιλιάδες και χιλιάδες χρόνια. Θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι στις ἀρχαῖς τοῦ κόσμου, ἔλαβε χώρα κάποια τρομερὰ σύγκρουσις μεταξύ αὐτῶν τῶν δύο εἰδῶν, μετὰ τῆς πεθεράς και τοῦ γαμπροῦ, σύγκρουσις τῆς ὁποίας ἡ ἀνθρωπότης ἠρίσται ἀκόμη τῆς συνέπειας. Κι' ἡ συνέπειας αὐτῆς παρουσιάζονται μετ' ἡ μορφῆ μίαν ἐχθρας, ποὺ ὅσο κι' ἂν ἔχη περάσει στὸ ὑποσυνειδητὸ μας, δὲν παύει νὰ εἶνε πάντα ἔντονη και χαρακτῆριστικὴ.

Ὁ σὲρ Λουμπκοκ, ὁ ἐγάλος Ἀγγλος φιλόσοφος, ποὺ ἐξήγαγε προσεχτικὰ αὐτὸ τὸ ζήτημα, κατέληξε στὸ συμπέρασμα, ὅτι τὸ αἷ, σθημα αὐτὸ τῆς ἐχθρας προέχεται ἀπὸ τὸ «ἀρχαῖο ἔθιμο τῆς ἀπαγῆς τῶν γυναικῶν...» Ὁ ἐρευνητῆς, γιὰ νὰ παντρεθῆ τὴν ἀγαπημένη του, ἀναγκαζοῦσαν νὰ τὴν κλέψῃ, παρ' ὅλη τὴν ἐπαγοῦνπιαι τῶν συγγενῶν της και ἰδίως τῆς μητέρας της. Ἡ μητέρα λοιπὸν ἐνοιωθε διαρκῶς φροβῶ, γιὰτὶ ἤξερε ὅτι κάποια ἡμέρα θὰ ἔκλεβαν τὴν κόρη της και ὁ φόβος αὐτὸς δὲν ἀργοῦσε νὰ πάθῃ τὴν μορφῆ μίσους πρὸς τὸν ἀπαγα, δηλαδὴ τὸν γαμπρὸ. Καὶ συνεπῶς, ποῖος γαμπρός, ποὺ ἔξερε ὅτι τὸν μισεῖ ἡ πεθερὰ του, μπορεῖ νὰ παρῆ τὸ ὄλο μάρτυρας μπροστὰ της και νὰ σκῆθῃ διαρκῶς τὸ κεφαλί; Ὁ γαμπρός, βλέποντας τὴν πεθερὰ του νὰ τὸν ἐχθρεῦεται, τὴν πληροῖνε μετ' τὸ ἴδιο νόμιμα. Τὴν ἐχθρεῦεται κι' αὐτός.

Πῶς μόντερονες εἶνε οἱ ἐξηγήσεις ποὺ μὰς δίνει σχετικῶς ὁ μέγας διδάσκαλος τῆς ψυχανάλυσεως, ὁ διάσημος Βιεννῆςος καθηγητῆς Φρώυδ. Αὐτῆς ὅμως οἱ ἐξηγήσεις ἔχουν και τὴν ἀδύνατη πλευρὰ τους. Γιὰ νὰ τῆς πιστέψῃ κανεὶς, πρέπει πρῶτα νὰ εἶνε σύμφωνος μετ' ἡς βασικῆς ἀρχῆς τῆς ψυχανάλυσεως, ἡ ὁποία προσπαθεῖ νὰ ἐξηγήσῃ ὅλες τῆς πράξεις μας, ὅλες τῆς ἀντιδράσεις μας, ὅλα τὰ αἰσθηματα μας μετ' ἔξουσιακὰ αἷτια.

Κατὰ τὸν δόκτορα Φρώυδ λοιπὸν, ἡ πεθερὰ (ἡ μητέρα τῆς νέφης), ἔλεγε οὐνευθητῆ πολλῆς φορῆς νὰ δὴ εὐνομιῶν τὴν κόρη της και πολλῆς ἐπίσης φορῆς τὸ ελεγε εὐχθῆτῆ αὐτὸ ἀπὸ τὸ βάθος τῆς καρδιάς της. Ἐτοιμαζοῦσαν δηλαδὴ ἀπὸ χρόνια γιὰ ἓνα τέτοιο γεγονός: τὸ γάμο τῆς κόρης της. Ὅταν ὅμως ἔβῃ αὐτὴ ἡ στιγμή, ἡ μητέρα δὲν μπορεῖ νὰ πνεῖ τὰ ἀντίθετα αἰσθηματα τῆς, ἡ ἔλεγε: «Ἐπειτα, δὲν μπορεῖ ἐπίσης νὰ παραδεχθῆ ὅτι ἓνας ἄλλος θὰ εἶνε ὁ γαμπρός τῆς; ὄχι πεῖ αὐτὴ. Γιὰ ἓνα ἄλλον λοιπὸν, ὁποῖος κι' ἀνέθεψε τὸ παιδί της; Ἀπὸ τὴ στιγμή ἀκριβῶς αὐτὴ ἀζηλεῖ τὸν γαμπρὸ της... Ἀργότερα, στὸ αἰσθημα αὐτὸ πορ ἓνα ἄλλο. Ἀπὸ τοὺς πρώτους μικροκαυγάδες τῶν νεονομῶν, θὰ πάθῃ τὸ μέρος τῆς κόρης και θὰ γὰν τὴ σέβῃ ὅτι δὲν ὄχε στὴν κόρη της ἓνας ἀνδρας, ἀντάξιός της... Ἄπ' τ' ἄλλο μέρος ὅμως ὁ γαμπρός, ποὺ πρόθυμος και ἡ ἔρατις

Σὲ ὀρισμένες περιοχῆς τῆς Σιβηρίας, ὁ γαμπρός ζεῖει τὴν πεθερὰ του διπλά τὸ ἄλλο...

ἡ ἔρατις

